

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, poi leta 3 K in za leto 150 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdo hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenski Gospodar“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udeležnika katoliškega učenja društva dobivajo listi brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroda cesta štev. 5. — Rekopi se ne vratajo. — Upravnštvo: Koroda cesta štev. 5, sprejema naročnino, izserat in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrite za enkrat 24 vin, ali kar je isto, 1 kvadratna centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglašne primeren popust. V oddelku „Mala nazivnica“ stane beseda 3 vin. Parte in zahvale vsake petitvrite 24 vin, Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do terka spoldne. — Nezaprte reklamacije so poštine proste.

Državni zbor.

V državnem zboru je bilo pretekli petek končano prvo branje o državnem proračunu. Razprave se v torek dne 2. oktobra nadaljujejo. Ker je Jugoslovanski klub sklenil, da ostane v najostrejši opoziciji proti sedanji vladi in se v tem smislu udeležijo govorniki Jugoslovanskega kluba posvetovanj o državnem proračunu, je v petkovi seji državne zbornice slovenski poslanec dr. Lovro Počačnik izrazil opozicionalno stališče Jugoslovanskega kluba, ker se narodopolitični program sedanje vlade noče ozirati na želje in zahteve Jugoslovjanov.

Vlada išče sedaj v zbornici zaveznikov, da spravi pod streho državni proračun. Ker nima za to potrebne večine, se ji bo to le prav težko posrečilo, kar utegne pokazati že bližnja bodočnost, ko bo prišlo v zbornici do glasovanja o državnem proračunu.

V proračunskem odseku je bil z veliko večino glasov, sprejet predlog, da se izreče graja članom nadzorovalne komisije državnih dolgov, ker so ti člani že od leta 1914 naprej sopodpisovali nove državne dolbove. Izid tega glasovanja je bil prvi poraz sedanje vlade. Za predlog so glasovali vsi nenemški poslanci in socialni demokrati. V spremem predlogu se pa opravičuje tiste člane, ki bi bili pod takratno vlado gotovo izpostavljeni preganjanjem, ali bi se jih pa bilo celo tiralo v zapori, ako bi bili odrekli sopodpis.

* * *

Predloge in interpelacije so stavili poslanci Roškar in dr. Korošec za podporo vsled požara ponesrečenim v občini Bunčani, poslanec Roškar, da se odpiše davek in podeli državna podpora vsem v mariborskem okraju leta 1917 po toči poškodovanim. Zlasti važne predloge in interpelacije so vložili poslanci Roškar, Pišek in tovariši, da se vse rezervacije kake koli vrste pridelkov vršijo v bodoče samo na urejeni in postavno pra-

vični podlagi, da se kmetsko ljudstvo varuje pred vsako nasilnostjo pri raznih rezervacijah ter da vlada odredi, da se od vseh pridelkov in živil za ljudi in živino v prvi vrsti pokrijejo vse potrebe v občini in okrajih in da se rezervira samo preostanek.

Poslanec dr. Verstovšek je pa vložil obširno interpelacijo zaradi sodniških razmer na Slovenskem ter zahteva od vlade, da nastavlja na slovenskem ozemlju le slovenske pravnike. Nadalje je isti poslanec interpeliral, da vlada odpokliče iz slovenskega dela Štajerske vse begunce nemške narodnosti, katere je tu naselila, da bi ponemčili slovenske dele Štajerske.

Kdo zavlačuje vojsko?

Sv. Oče Benedikt XV. in naš cesar Karel I. se neprestano trudita za mir. Sv. Oče se je že operoval obrnil s posebnimi spomenicami na vladarje vojskujočih se držav, naj vendar nehajo s krvoprelivanjem. Tudi naš mladi cesar Karel se resno trudi, da bi dosegel za svoje narode mir in da bi s tem osrečil svojo državo. Cel svet priznava, da ima ta sv. Oče in cesar Karel danes največ zaslug, da mirovno vprašanje ne zaspri, ampak da se je velik kamen odstrgal od skale in se polagoma vali v delino. Ko bi večina vladarjev bila s sv. Očetom in našim cesarjem glede miru enih misli, bi vojska že bila končana in naši junaki bi se že vrnili na svoje domove k svojim dragim.

LISTEK.

Vojni spomini.

(Januš Goleo.)

(Konec.)

Prva opustošena vas, skozi katero smo stopali, se imenuje Estebnek. Nekoč bogato selo je bilo sedaj po artilleriji do tal razdeljano. Prebivalcev ni bilo videti nikjer. Le na kamnu tik razvalin neke hiše je čepela in skrivala glavo v dlani do tal razkušenih las neka ženska. Pri njenih nogah je vikal v povojih otrok in capal z ročicama po zraku. Presemljivo žalostna slika, ki je ganila vsakega očividca. Na razvalinah nekdanje tihomirne sreče obupava v žalosti mati, vika pretresljive dejenček v plecnih .

Za temi razvalinami smo zadeli na že omenjeno mesto Zbora. Od Zbora naprej po cesti je bila porušena ter požgana vsaka vas. Iz nekaterih takih razvalin se je še pokajal dim. V vasi Senulje za Zbora je bombardirala artillerija ondotno pokopališče. Ta štiroglati mirodvor je bil zbit tako na globoko, da so izkopale granate na površje mrtvaške kosti in raztrgale na drobne kosce še nedavno pokopane mrljice. Še mrtvim ne prizanaša strašna roka svetovne vojne.

Od Senuljih naprej so nas že srečavale nepregledne kolone zajetih Rusov. Niso bili sami prostaki, ampak tudi mnogo, mnogo višjih oficirjev in celo ge-

neralov. Tem sklonjene po prahu se valečim vrstam sta sledila zajeta ruska artillerija in tren.

Vas Alzopagony je bila zbita do tal; ostanki je še požgal sovražnik, predno se je spustil v beg. Ista razvalinska useda je zadela že bralcem - znani Felzövitzkóz. Tamkaj se tlela od Rusev požgana pepljava tako pekoče, da nismo mogli korakati skozi to mesto, ampak smo se ga ognili radi vročine daleč na okrog. V tem kotu je predla sovražniku po predoru velika sila. Krog Felzövitzkóz so taborile za napad na prelaz Dukla pripravljene, mnogoštevilne sovražne čete. Pustile so po taboriščih nebroj pušč in patron, odej in raznih drugih potrebščin. Za Felzövitzkóz so že bili prodri Russi do madžarskega mesta Stropko. To židovsko gnezdo ni toliko trpelo, ker je bilo med obema ognjem. Opustošil ga je sovražnik z ropom. Od Stropka naprej pa so že bila vsa selja nepoškodovana ter po vojni roki nedotaknjena. Tod so že gradili ob cestah ozkotirne poljske železnice (Feldbahnen), da so dovozali našim preganjanjem četam tem hitre živež in municipio.

Od Plehnarko do madžarske postaje Varamo smo potovali dva dni. Dospevši v Varamo, smo čakali, kam nas bodo odposlali. Brezdvomno smo bili reprečani, da se bomo vozili proti zavratni Italiji. Vendar smo tukaj čakali en teden v brezdejju in občinem oddihu za dušo in telo. Varamo je lepo slovensko mesto, ki leži v valjavi, bogati dolinici. Če tega mesta naprej ne začenja nepregledna opaska ravan in planota. Mesto in njegova okolica daleč naokrog se odlikuje po lepo nežnem in vitko rastlem ženskem spolu. Sicer so karpatski Slovaki, moški in ženske, bolj odurne, kribovito krepke in resne

nравi ter rasti. Pri Varamo pa sem zrl v Slovakinjah naše vesele in živahne Slovenke.

Po pretekli enega tedna smo stopili na viak in oddrdrali neznamenite kam. Se le ko smo kreinali zopet proti Karpatom, nam je bilo jasno, da hitimo na pomoci nekam v Galicijo. Na tej vožnji bi se bil skoraj zadušil v dolgem predoru. Spal sem po dnevnu na velikem, s plahtami pokritem trenskem vozu. Ko sem se vozil skozi predor, mi je udrl dim lokomotive od spredaj pri vhodu v voz. Ker je bil voz od začetka zelo močno zadelan, ni bilo prepriha. Gost, smrdel in moreč dim se je zbiral ves pod streho voza, koder sem spal. In ta grizeči dim me je prebudil iz trdnega spanja. Silno sem se prestrašil, ne veide, kje da sem in kaj se godi z menoj. Krog in krog nepredvidena tema. Mameči dim mi je pritiskal na prsa, da sem kašljal na vse pretege. Pri kašljaju sem poziral dim z nastejaj odprtimi ustmi. Stvetlikati se mi je začelo pred očmi; zagrebel sem se krčevito v slamo na vozlu; čutil sem, da izgubljam zavest.

Ko sem odprl zopet oči, me je zaskelela solnčna svetloba v oči. „Mat' nebeska“ me je drgnil z mokro cunjo po glavi in prsih. Par dni sem črno pljuval, in v prsih me je spikaval pri vsakem dihu. S časom je ponehalo tudi to; danes se zavedam in spominjam toliko, da se ni šaliti z železniškim dimom.

Izstopili smo v gališkem mestu Delatyn. Krog in krog so bučali topovi in nam zabijali v odpotito uho, da bomo zopet grizli v kislo in grenko rusku jabolko.

Delatyn, ležeč ob reki Prut, je sam na sebi nekaj židovske neznanstvenega. Južnojska poslopja so b

Gornjoštajerski poslanec pl. Pance je v nacionovalbandu (klub nemškonarodnih državnih poslancev) stavljal predlog, naj se klub izreče za sporazumi mir brez pridobitev in odškodnin. Pancev predlog pa je bil z veliko večino odklonjen.

Naše načelo in načelo vseh trezno in pa metnomislečih ljudi pa je: Skleniti se mora zimprej s porazumom in sicer tak mir, ki ne bo nikomur na kvar in ki bo preprečil zopetni izbruhi enake krvave vojske. Splošno se zahteva, da moramo dobiti mir, ki bo dal vsem narodom jednake pravice in po katerem se bo nehalo gospodstvo ali nadoblast posameznih narodov. Misanantevamo nadalje, da se mora n. pr. narodom v Avstro-Ogrski dati pravica samoodločevanja, t. j. narodna samostojnost, še predno se bo sklepalo o miru. Naši državniki naj napravijo najprvo mir med domaćimi narodi, naj ustvari pogoje, da se bodo lahko vsi narodi gospodarsko, kulturno, narodno in v vsakem drugem oziru prosto razvijali in da bo preprečena možnost, kak manjši narod pritiskati ob steno.

Imeli ti nakupovalci nedavno v Gradcu zborovanje, kjer so se združili v takozvani sindikat in sklepali o tem, kako je skupno postopati pri kupovanju sadja. Posledica tega posvetovanja je, da na mnogih krajih ne gre nikdo kupovat sadje. Kaj namejavajo ti nakupovalci? Račun je čisto lahek. Najvišja cena za jabolka srednje vrste znaša 50 K za 100 kg. To ceno hočejo izdatno znižati do 30 in celo do 20 K. Nakupovalci se bodo potem držali strogo svojih najvišjih cen pri oddaji, tako da bodo imeli zopet velikanske dobičke na račun pridelovalcev sadja. Posledica pa bo, da bodo meščani in industrijski kraji ravno tako drago ali pa še draže moralni kupovati sadje, ali pa, da bo vkljub naravnosti veliki množini sadja v mestih pomanjkovalo sadja, ker so posestniki tako pametni, da si ali sadje pridno sušijo za svojo rabo, ali pa si delajo sadjevec in da celo v nekaterih krajih krmijo svinjam sadje. Tudi v tem vprašanju je štajerski deželni odbor razpravljal v zadnji seji in storil primerne korake, da ščiti sadjarje in konzumente.

Kako na Dunaju postopajo s štajerskim sadjem.

Dunajska družba »Geos«, katera ima v rokah vso oblast čez sadno letino in kupčijo, je spoznala, da na Štajerskem sploh nimamo boljših vrst jabolk, da po tem takem pri nas sploh ne pridejo najvišje določene cene v poštev. Ker je tudi za bodočnost to vprašanje velikega pomena, in bi se dežela vsako leto grozovito oškodila, če bi ostalo pri tej določbi, je deželni odbor na zahtevo grofa Attemsa in dež. odbornika dr. Verstovšeka protestiral proti tej določitvi omenjene družbe pri ces. namestniji in poljedelskem ministerstvu.

Kakor se nam poroča, so za Slov. Štajer določeni večinoma nemškutarji za nakupovalce; Slovenci so bele vrane. Tako se postopa z nami: Tuja družba nam narekuje cene za naše sadje, tuji trgujejo z njim, vsi delajo ogromne dobičke in naši narodni nasprotniki so po večini nastavljeni za nakupovalce.

Prav imajo naši slovenski in hrvatski poslanci, da nastopajo proti vladu, ki mirno gleda, kako tuje družbe in tuji nastopajo proti kmetu, posebej še proti slovenskemu. Odločen boj taki vlad!

Nekaj gospodarskih pritožb.

(Dopis iz Slov. goric.)

Ker ravno sedaj zboruje državni zbor, se mi zdi umestno, da navedem nekatere novejše kmetske pritožbe.

Vinske cene. Vlada je določila primerne cene za vino. Pri tem pa se je ozirala samo na gosposke vinogradnike, ker za »boljša« in »fina« vina razne gospode ne velja ista cena kot za »srednje« kmetsko vino. Kmet mora prodati svoje s težavo pridelano vino za 3 K, izabelo in šmar-

la za našega dohoda zvečina vsa opustošena, podrta ali požgana. Delatyn slovi po svojem mitem podnebu in krasni okolici. Hribki in holmci, ki obdajajo mesto, so kar posejani z mičnimi vilami in raznobojno cvetočimi vrtovi.

Opažamo po nekaterih krajih Slov. in Srednj. Štajerja, da ne kupujejo od družbe »Geos« določeni trgovci prav nič sadja, ker bi na ta način radi znizali kolikor mogoče cene. Zvedelo se je, da so

varni ti lovski pohodi, ker so pucali artileristi po zverjadi iz karabin, iz katerih frčijo krogle nekaj tisoč korakov. Mene ni oprasnila nobena.

Iztaknil sem srnjaka, kakoršnega še mi ni zrilo oko. Po rasti je bil orjak, ponosnega veđenja in bekal je kakor kak bivol močno. Lastnik tega lova ga je gotovo hranil že leta in leta v nekak kras ter tonos svojega lovišča. Po tej lepi živali je padalo na dan bogzna koliko strelov iz vojaških pušk. Sam sem vdrapal kar štirikrat po njem, ne da bi mu odnesel dlačice. Iskal sem ga petega jutra že od tretje ure zjutraj po gozdu. Nisva se srečala nikjer. Ves truden in spehan sem se vsesel ob breg gozdnega potoka in izylekel brevir, da opravim duhovniško dolžnost. Molil sem ravno hvalnice, pa je nekaj zašumelo tik mene v grmovju ob potoku. Ozrem se. Oči so mi zazrle na kakih osem korakov zaželenega srnjaka, ki je pil sklonjeno glave iz potoka. Nekaj me je potreslo po vseh udih, kar ostrmel sem na to kot kak madžarski magnat ponosno žival.

Srnjak je pil v dolgih požirkah, ne oziraje se na desno in ne na levo. Drhlo je po meni, ko sem grabil za puško, jo nastavil k licu in sprožil. Zablisnilo je, se pokadilo in počilo. Srnjak je dvignil z mogočnim sunkom glavo in me pogledal presenečeno milo. Noge so se mu začele potresavati, glava mu je klonila počasi navzdol, noge so mu odrekle in omahnili je po strani na tla. Na prsih se mu je pokazala majhna, krvava pika, vhod smrtonosne krogle. Skušal sem ga potegniti iz potoka, a nisem nič opravil. Pokril sem svoj plen z vejevjem in drvil v postojanke po še več krepkih rok. Kuhali in pekli si smo tega starosta med srnjaki, pa je bil trd in žilav, kakor bi obdeloval z zobi dronov les.

nico celo po 1 K liter, a gospoda sme svoja vina nemoteno prodajati po 4, 5, 6 in še več kron liter. Gosposko vino je vse »boljše vrste«, čeravno raste v isti legi kot kmetovo vino. Kakor hitro je kmetovo vino v vinotrševi kleti, je postal boljše kakovosti in iz mešanih vrst so nastala »sortirana«, draga vina. Orožniki že grozijo, da bodo vsakega kmeta naznanili, ki bi vino dražje prodal kot po 3 K liter, a ko so vinotršci prodajali po ceni kupljeno vino s 50 do nad 100 dobičkom, se ni našlo nobenega žandarja, nobenega policaja, nobenega nadzornika, ki bi te ljudje ovalil. Naša zahteva je, da naj vlada strogo pazi na bogate vinotršce in naj skuša preprečiti, da se ti ljudje ne bodo norčevali iz vladinih odredb o najvišjih ali primernih cenah, kmet pa bi se jih najdosledno držal. Če že za gosposko vino ni najvišjih ali primernih cen, naj se tudi za kmeta vinogradnika prekličejo stroge odredbe o najvišjih cenah.

Prodaja sadja. Nam kmetom plačujejo nakupovalci sadne vnovčevalnice lepa in zdrava jabolka po 50 do 60 vinarjev kg. Vnovčevalnica in njeni odjemalci pa jih prodajajo po 80 v. do 1 K. 20 v. Mi moramo plačevati davek in obresti, drago kupovati sadna drevesca in gnoj, dobro plačati delavce ter po več let čakati, predno sadno drevo obrodi. In vendar ima trgovec večji zaslužek kot ga izkupi kmet za prodano blago. Urad, ki je določeval primerne cene za sadje, je pozabil uvrstiti med boljša jabolka, ki se smejo primeroma draže prodajati, naš sloviti štajerski mašancelj. Uvrstil ga je med slabše jabolke. Iz tega se zoper vidi, kaki »strokovnjaki« sedijo pri zeleni mizi, kjer določajo cene našim pridelkom in izdajajo »modre« odredbe. Zahtevamo, da se tudi mašancelj uvrsti med žlahtna jabolka!

Izplačevanje iskupička za rekvirirano živino. Pri graški vnovčevalnici mora vladati velik nered. Dočim so mnogi že dobili denar za meseca julija in avgusta oddano živino, ga še drugi niso dobili. Čakati morajo mesece in mesece. Mi izgubimo pri tem lepe obreste. Naj bi gospodje in gospodine v nemškem Gradcu malo hitrej urejevali te važne zadeve.

Brez luči smo. Glavarstva nam obljudujejo in obljudujejo petrolej, a mi ga ne dobimo. Sedaj, ko sije polna luna še lahko opravljamo vsaj za silo zvečer najnajša dela brez luči. A pri prešanju mošta in likanju koruze se vendar najnajrabi luči. In kaj bo pozneje? Zakaj dovoli naša vlada, da se večina našega petroleja izvaža v Nemčijo? Vprašamo tudi, ali je bolj potrebno, da dobijo petrolej gledalšča, kavarne in enake nepotrebne hiše v mestih, a mi kmetje, ki celičnu svelu pridelujemo kruh, pa ga ne dobimo.

Kje je semensko žito? Naročili smo prižitnem nadzorniku semensko žito, a ga ne dobimo. Ali mislimo gospodje uradniki, agenti in enaki ljudje, ki sedijo v žitnih pisarnah, da bomo ozimno sejali po snegu?

V zadnji tretjini maja so se započeli srditi boji krog Lanczyna. Treba je bilo ravno tukaj predreši rusko fronto, da se potisne sovražnika nazaj do Dnestrja. Naloga: prebiti sovražno bojno črto, se je povrila našim bratom Hrvatom, ki so bili desno od nas ob bregovih Pruta. Nas so pustili v rezervi v postojankah, da zgrabimo Ruse od strani, če bi bilo treba. Naša artillerija je pripravljala z bobnětim ognjem skozi celi dan poprej pehoti predor.

Ko so bile po granatah omajane ruske postojanke, so navalili nad nje Hrvati. Gledal sem tedaj besno bitko z višin, ne da bi se je bil udeležil. Videl sem tedaj prvič naše nadjunaške Hrvate v boju s strelo, s kopiton in z bajonetom. Vsuli so se na sovražne zakope liki orkan, kateremu se ne more ustawljati niti hrast.

Rusi so se začeli pri tem napadu menjati in umikati. Potegnili so se nazaj tik za kolodvor pri Lanczynu. Zmag je odločil tedaj naš 30.5 em možnar. Sovražnik se je zakopal za postajo; rezerve so mu hitele na pomoč. Odprl je tedaj svoje po zmanjševu požrešno žrelo naš možnar, ki je stal v kopon obcesti, ki vodi iz Delatyna v Lanczyn. Že koj prvi strel je zadel v kolodvorsko poslopje in ga zrušil. Drugi zadetki so bučali in se zakajali v ruske rezervne postojanke ter jih raznesli.

Prestrašeni Rusi so begali na vse strani. Hrvati so jim bili za petami in jih polovili na tisoče. Naloga je bila rešena; sovražna fronta prebita! Sovražnik je brusil nazaj preko Dnjestra.

Onega dne po sijajni zmagi Hrvatov smo se poslovili od zmagovitih Karpatov, nastopili smo pogon za bežečim sovražnikom še preko Dnjestra do ruske meje.

Tuji proti sadjarjem.

Slov. Štajer ima letos bogato sadno letino. Sadje je izborne, zdravo, brez pogreškov in izredno dobre kakovosti. Stari ljudje ne pomnijo tako lepega sadja.

Kmetu sadjarju se je pri prodaji sadja dalo nagobčnik. Vsa sadna veletrgovina se je izročila veliki družbi »Geos«, t. j. tujcem. O sadni trgovini smo dobili dva značilna dopisa, ki jih v naslednjem priobčujemo, da bodo slovenski kmetje videli, kako tuji postopajo z njimi.

Prodaja sadja.

Opažamo po nekaterih krajih Slov. in Srednj. Štajerja, da ne kupujejo od družbe »Geos« določeni trgovci prav nič sadja, ker bi na ta način radi znizali kolikor mogoče cene. Zvedelo se je, da so

la za našega dohoda zvečina vsa opustošena, podrta ali požgana. Delatyn slovi po svojem mitem podnebu in krasni okolici. Hribki in holmci, ki obdajajo mesto, so kar posejani z mičnimi vilami in raznobojno cvetočimi vrtovi.

V okolini Delatyna posedajo svoja letovišča bogati lembertskej veljaki. Te vile in vrti so ostali vsi nedotaknjeni od ruske vojne roke.

Naš polk je zasedel višine nad Delatynom. Že pripravljene postojanke so se raztezale od reke Prut na levo po vrhovih, preko lepo raslih, smrekovih gozdov. Nam pred nogami je ležalo dobro znano mesto Lanczyn, ležeče v mični Prutovi dolini. Rusi so bili v dolini, mi na hribih. Kljub temu, da je bil sovražnik vsled gorliškega predora v popolnem begu, se je zaletaval z vso preostalo silo v znani Körözmezö prelaz, da bi potegnil tem več čet v naše kraje in prikril svoj beg.

Imeli so Rusi tukaj precej težke artilerije, ki nas je prav pridno škropila, da se še ganiti nismo smeli v zakopih. Naše topništvo je obstreljevalo mesto Lanczyn in okolico, kjer se je skrival sovražnik. Že visoki pšenici in rži. Našega regimenta tudi tukaj niso napadali Rusi s pehoto, ker smo jih preveč nadkriljevali z visoko ležečimi postojankami.

V teh zakopih mi je postajalo dolg čas; lazil sem okrog po goščah in gozdovih. Na teh pohodih sem zapazil, da plazijo ter streljajo naši artileristi po zverjadi, iz katerih frčijo krogle nekaj tisoč korakov. Mene ni oprasnila nobena.

SLOVENSKI GOSPODAR.

Zakaj se kmetov in kmetskih rokodelcev ne oprosti? Mnoge kmetije so popolnoma zapuščene, propadajo, ker je gospodar v vojni službi, doma pa so sami mladoletni otroci. Poznam ta le slučaj: Črnovojniku Fr. V. je umrl žena. Na 50 oralov velikem posestvu ima samo staro mater in 7 otrok, najstarejši šteje že le 12 let. Sam je delal prošnjo za oproščenje in dopuščenje isto je storila zanj občina, a moža že 13 mesecov ni domov... Ne dovolijo mu niti dopusta. Izvedel sem, da je v Mariboru n. pr. pri nemški teatru oproščenih cela vrsta čvrstih mladih mških, a ti so bolj »neobhodno potrebeni« kot kmet... V neki mariborski odvetniški pisarni so oproščeni kar trije moški; kmet pa mora prelivati kri na fronto...

Mnogo, mnogo bi se dalo pisati, a se jaz z urednikom vred bojim modrega svinčnika g. državnega pravdnika.

Naše žrtve za domovino.

Dne 21. avgusta 1917 je dal svoje življenje za domovino na južnem bojišču Janez Brdnik iz Pivole pri Hočah. Bil je zelo priljubljen radi svojega mirnega, lepega in pobožnega življenja. Imel je zlato sreco, vneto za vse dobro. Zaušča tri male nedoraste otroke. Njegovi žaljujoči družini najsrneješ sožalje!

Sabati Anton, korporal v 47. pešpolku, rojen pri S. Juriju ob Pesnici leta 1889, je bil od prvega začetka vojske do sedaj vedno tam, kjer se je njegov polk najbolj odlikoval. Bil je ranjen najprej na ruskom bojišču, drugič na Južno-Tirolskem. Ozdravljen se je obekrat po kratkem dopustu vrnil na fronto. Zdaj pri ednajsti ofenzivi ob Soči je bil do 22. avgusta po najhujšem, 4 dni in 4 noči trajajočem topovskem ognju dvakrat ranjen, pa ni šel v bolnišnico, je pri fronti ostal, z veseljem pričakovanje dopusta po končani ofenzivi. Dne 4. septembra pa je padel vzhodno od Tržiča in počiva pokopan dne 9. septembra na vojaškem pokopališču v Nabrežini pod grobno številko 2082. — Zdaj sta oba brata, Hanzel in Tone, sinova blagih, že rajnih staršev, bivša učenca in ministranta v svečinski fari, darovala svoje življenje za domovino. Bog jima plačaj; trpela sta veliko! V zadnji dopisnici dne 1. septembra je prosil svojega nekdanjega župnika rajni, ravno pred odhodom v boj, če vade, za blagi spomin.

Od S. Križa pri Ljutomeru se nampiše: Od zadnjega poročila v Vašem listu o vojskih žrtvah iz naše župnije je nemila smrt še bolj nesumljeno in kruto kosila med našimi vojaki, moži in mladeniči. Padli so za domovino: Franc Črnjavčič, priljubljen mladenič in čevljarski mojster v Vučjivisi, opora in veselje svojih staršev, ki pa je zdaj pokopan v mestu Zaleščiki v daljnji Galiciji; Friderik Babič, kovački pomočnik iz Iljaševe; Alojzij Korošak, želarski sin iz Iljaševe; Alojzij Kovačič, posestnik v Vučjivasi, počivajo na južni fronti. Franc Brunčič, posestnik v Zasadih in Štefan Kavaš, kovač v Kokoričih, sta zasuta v sneženem Tirolskem. Ravnotak sta dala svoje življenje za domovino Ant. Izek, mladenič iz Križevcev, in Alojz Klemenčič, želar iz Zasádov. V letosnjem letu 1917 pa štejemo že sledče žrtve: Anton Ploj je umrl v neki madžarski bolnišnici, brata Franc in Anton Vršč, mizarja iz Logarovec, sta padla na južni fronti, Martin Sušec, mladenič iz Borec, je ponesrečil pri eksploziji v Blumau, Franc Stajnik iz Logarovec je zaspal smrtno spanje v Gračcu in Jakob Majcen je utonil v domaćem potoku. Zadnja laška ofenziva nam je do sedaj vzela tri upapolne mladeniče: Franca Strah iz Logarovec, Franca Filipič iz Kokorič in Alojza Fišnja iz Iljaševec, večkrat odlikovanega narednika. Tudi nekateri izmed prejšnjih so bili odlikovani za svoje zasluge in junaštvo. Vsem tem naj dobrì Bog pripne na onem boljšem svetu krono večnega življenja, slovenski domovini pa nakloni boljše čase, da ne bode zastonit toliko krvavila!

Žalostno novico je prejela občespoštovana družina Hojs v Osek, župnija S. Trojica v Slov. g. o. r., da je mlajši 22letni sin Andrej od domačega pešpolka daroval svoje mlađe življenje za domovino pri Medeazzi na soški fronti. Še so zapeli svetotroški zvonovi, predno so se ločili od nas, nemu zadnjo žalostinko in sedaj bodo v podobi topov maševali mlađe življenje nad izdajalskim Lahom. Njegov prijatelj piše: Naznanjam Vam žalostno vest, da je Vaš sin in moj prijatelj Andrej včeraj, dne 4. septembra, padel. Italijanska granata mu je pretrgala nit življenja. Ne žalujite preveč po njem, Bog ga je poklical k sebi, kjer bo užival večno plačilo! Rajni je bil odlikovan s Karlovim križcem. Bil je zaveden Slovenec.

Nepričakovano hud udarec je zadel ugledno in dobro obitelj Kranjčevu v Mali Mislinji, župnija S. V. Ilij pod Turjakom. Dobili so mrtvanski list po svojem sinu, bratu Leopoldu. Dne 22. februarja 1915 je šel v gališko fronto, dne 25. marca 1915 je že prišel v rusko vjetništvo, dne 9. februarja 1916 pa ga je Gospod za ta svet odvzel ljubečim star-

sem, bratom in sestram tam v daljni Sibiriji. Drago Polda, sedaj počivaš daleč proč od pohorskih planin. Tu si bil neumorno delaven, da si skoraj nisi privoščil miru. Želimo, da uživaš sedaj, daleč proč od vojnega šuma, večni mir. Počivaj sladko v tuji zemlji, in čakaj vstajenja, ko nas kliče vse angelska trebenta!

Vsem padlim slovenskim žrtvam bodi večen spomin!

O miru.

V nemški državni zbornici se je nemški državni kancelar izjavil, da za sedaj ne mara natančneje označiti nemških vojnih ciljev; v isti seji se je pa tudi nemški državni tajnik izrekel, da Nemčija že v naprej ne mara izprazniti zasedenega ozemlja, torej tudi ne Belgije, marveč da hoče imeti v rokah v zasedenem ozemlju dragoceno zastavilo za veliko dobo, ko se bo sklepal mir.

Nemški protestanti so se te dni izrekli zoper papeževi mirovno pismo in posredovanje, češ, paže ni in tudi ne more biti nepričekani, ker je italijanske narodnosti in dela za mir le iz sebičnih namenov.

Še bolj žaljiv je pa sklep nemških protestantskih pastorjev v pretekli ponedeljek v Turingiji na Nemškem. Sklep, ki pomeni vrhunc hujšanja proti miru, se glasi: »Od papeževega koraka za mirovno posredovanje, ker izhaja iz kričnih in napačnih pridržkov in nagibov, ne moremo pričakovati, da bi nas privedel korak bliže do miru. Samo nemški meč nam more z božjo pomočjo priboriti mir, ki bi odgovarjal groznim žrtvam te vojske. Papež bi rad skoval mir, v katerem bi ne bilo nobenih zmagovalcev in nobenih premaganih. Mi pa hočemo imeti dober nemški mir od Boga, ne pa mednarodnega miru od papeža.«

Sedaj je tudi turški sultani odgovoril na papeževi mirovno pismo. Pismo je pisano v zelo spoštljivi obliki do sv. Očeta. Tudi Turčija si želi, da bi stopila na mesto sile orozja moč pravice, da se upostavi mednarodno razsodišče, da se prične splošno razoroževanje ter prostost morja. V bistvu je vsebina odgovora Turčije ista, kakor Avstrije, Nemčije in Bolgarije.

Bolgarski list »Utro« objavlja razgovor z bolgarskim vrhovnim poveljnikom Jekovom. Jekov je rekel o miru: »Nihče ne more prerokovati; toda to se labko drzno reče, da bo mir prej prišel, kakor se misli. Bolgarija noče tujega ozemlja, ampak samo dežele, ki se od celega sveta priznavajo za bolgarske.«

Razne politične vesti.

Slovenska duhovščina tržaške škofije je na sestanku v Trstu dne 20. septembra sprejela soglasno sledče izjavo: Slovenska duhovščina tržaško-koprske škofije, zbrana na sestanku v Trstu dne 20. septembra 1917 z navdušenjem pozdravlja državno-pravno izjavo »Jugoslovanskega kluba« na Dunaju z dne 30. maja t. l., katera čimprej izvedena naj prinese našemu narodu svobodno in samostojno jugoslavansko državo pod habsburškim žezlom, — ter izjavo, izdano dne 15. septembra 1917 v Ljubljani, podpisano od zastopnikov cerkve ter slovenskih političnih strank na Kranjskem, — ter mirovno noto sv. Očeta Benedikta XV. — ter se jim s celim srcem in v polnem obsegu pridružuje.

Jugoslovansko naprednoučiteljstvo je poslalo Jugoslovanskemu klubu izjavo sledče vsebine: Zahtevamo samostojno uditeljstvo in samostojno narodno šolstvo, nравstveno in gmotno stoječ na trdnih temeljih samoodločevanja zedinjenega jugoslovanskega naroda, osvojeno od vsega tujega gospodstva. Danes se naša prva beseda ne more glasiti drugače, nego tako-le: V »Zavezi jugoslovanskega učiteljstva« združeno učiteljstvo se brez pogojno in navdušeno pridružuje državnopravni izjavi Jugoslovanskega kluba. Kakor jo je priobčil državemu zboru dne 30. maja 1917.

Hrvatska duhovščina dekanije Požega v Slavoniji je soglasno sprejela izjavo Jugoslovanskega kluba, podano dne 30. maja t. l. za združenje vseh Jugoslovanov.

Hercegovinski frančiškani so v pismu na poslanca Biankinija izrazili željo

za udinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov pod žezlom Habsburžanov v smislu izjave Jugoslovanskega kluba dne 30. maja, za katero stoji hercegovinski frančiškani odločno in neomajno.

Hrvatska omladina za Jugoslavijo. V »Hrvatski Državi« pišejo: »Hrvatska omladina ne bode in ne sme stati gluha za bolni vzklik naših bratov Slovencev: Bratje Hrvati! Oslobobite nas, ki ječimo sedaj pod težo germanskega robstva! — vzklik, ki mora ganiti vsakega Hrvata in vsled katerega bi moral vsak Hrvat ponuditi Slovencu roko in biti solidaren z njim v delu za povzdigo narodnega ujedinjenja in narodne slobode. To je narodna svetinja, ki jo brani hrvatska omladina, za katero se bori, da jo ohrani v narodu, in se hoče boriti i nadalje. Te svetinje ne bodo mogli ne Nemci ne Madžari nikdaj iztrgati iz prsi hrvatskih mladenčev in hrvatskega naroda, niti s pomočjo vojske, niti »hrvatsko srbske koalicije.«

Državna zbornica je v torkovi seji nadaljevala posvetovanje o državnem proračunu. Izmed slovenskih poslancev je govoril tržaški poslanec dr. Rybar, ki je izvajal, da Jugosloveni ne gojimo nobenega sovraštva do Nemcev, pač pa gre sovraštvo Nemcev do Jugoslovanov tako da leč, da nas nočemo imenovati z našim imenom kot Slovence, ampak nam dajejo razna žaljiva imena. Slovenci bodo glasovali proti državnemu proračunu. Poslanec dr. Ravnhar je pa rekel, da so Slovenci nudili vladu še enkrat priliko, da ozdravi bolno telo naše države na ta način, da bi napravila vse njene narodnosti zadovoljne in enako pravne, kar pa vrla dosledno odklanja. — Predloge in interpelacije v torkovi seji so stavili poslanci dr. Benkovič za podporo občini Zabukovje v brežiškem okraju, ki je trpela vslej toče, poslanec dr. Verstovšek o draginjskih razmerah na Slovenskem in dr. Korošec o izjavi justičnega ministra, ki jo je podal nekemu madžarskemu časnikarju. Pri seji načelnikov državnozborskih strank je predlagal dr. Korošec, da naj pride na dnevni red državne zbornice 1. poročilo o poslanski imuniteti poslanca Grafenauerja, 2. poročilo, kako postopati s politično nezanesljivimi in 3. poročilo o odškodnini osebam, ki so bile zaprte ali pa obdržane v kakem določenem kraju.

Načrt za bodočo novo Avstrijo objavlja dr. Fr. Vahal v čeških listih. Nova zvezna Avstrija naj obstoji iz sledečih držav: 1. Geška (Češka, Moravska, Slezija), 2. notranje avstrijska (Gornja, Dolenja Avstrija, Solnograško, Tirolsko, nemški del Štajerske in Koroške); 3. ilirska (Kranjsko, Gorisko, Istra, Dalmacija, slovenski del Koroške in Štajerske); 4. malopoljska (avstrijske poljske pokrajine); 5. rusinska (vzhodna Galicija, Bukovina); 6. svobodno državno mesto Dunaj; 7. svobodna luka Trst. Skupni činitelji so cesar, avstrijska vlad, državni kontrolor, senat, državno sodišče. Na čelu posamezne države stoji predsednik kot zastopnik cesarja. Avstrijska vlad sestoji iz zastopnikov posameznih držav, državni kancelar, ministri za deželno brambo, finance, trgovino in promet. Senat šteje 300 poslancev posameznih držav, ki imajo zopet svoje parlamente. Dualizem ostane. — Ta načrt je v nasprotju s češko in jugoslovansko deklaracijo. Češki listi pa vendar pozdravljajo ta načrt, ker daje povod za posvetovanje o tej važni zadevi.

Ommandatu koroškega poslanca Grafenauerja je v poslanski zbornici predloženo poročilo, naj se ga ne prizna za poslanca in mu zabrani vstop v zbornico. »Arbeiter Zeitung« smatra ta predlog za nepravilen ter pripominja: Grafenauer ni bil obsojen od domobranskega divizijskega sodišča, nego od vojnega sodišča. Pripravlja se pa zakon, da po vojnih sodiščih obsojene osebe lahko predlagajo razveljavljenje vojnosodne obsodbe in novo obravnavo pred civilnim sodiščem. Če bo ta zakon sprejet, doseže lahko Grafenauer razveljavljenje vojnosodne obsodbe in ohrani s tem svoj mandat.

Hrvatski sabor je zboroval od 25. do 29. septembra, torej samo pet dni. Saborska večina je izročila vladarju udanostno spomenico, o kateri so se pristaši manjšine izrekli, da ima samo namen, kako uničiti sloga med Hrvati, Slovenci in Srbi. V seji dne 27. septembra je pa bila rešena nova volilna preosnova za Hrvatsko. Dne 29. septembra je bil sabor odgoden na nedolžen čas.

V bosansko-hrcegovinski upravi bo baje v kratkem prišlo do velikih sprememb. Na mesto dosedanjega načelnika deželne vlade barona Sarkotča bo imenovan general Salis-Sevis.

Načrt za novo volilno preosnovo na Ogrskem je izgotovljen in pride že ta teden na posvetovanje v ministrskem svetu. Volilno pravico bodo imeli tudi tisti, ki so kot vojaki dobili Karlov križec ter ženske osebe. O kaki splošni in enaki volilni pravici ni nobenešega govora in je torej izključeno, da bi pri novih volitvah na Ogrskem prišle do veljave tudi slovenske narodnosti.

Protiv vsem nemškim vojnim hujšačem je nastopil heidelberški nemški učenjak, profesor Weber v »M. N. N.« rekoč: »Za varnost in nerazdeljivost Nemčije se bodo vojsko vale vzajemno vse zavezlice, kakor mi za njihove vojne cilje. Ni pa misliti, da bi se Avstrija in Turčija vojskovala za nemško Belgijo, kakor se mi ne bi vojskovali za avstrijske Benetke ali turško Perzijo. Na to tretzno dejstvo so naši politični sanjači bili tudi javno opozorjeni.« Te besede veljajo tudi našim vsememškim vojnim hujšačem pri »Marburger Zeitung« in »Štajercu«.

Volitve na Švedskem so končane in so se izvrstile tako, kakor so si žezele četverosporazumove države. V švedski zbornici imajo sedaj večino četverosporazumu prijazni poslanci.

Na bojiščih

Na soški fronti se nadaljuje skrajno srditi boji za goro Sv. Gabrijela. Na koroški fronti hudi artilerijski boji. Naši zrakoplovci so dognali velika premikanja italijanskih čet na soški fronti, iz česar se sklepa, da utegne Kadorna v kratkem pričeti z novo ofenzivo.

Na ruskem bojišču živahni artilerijski boji na črti Dvinsk—Novo-Aleksandrovo, na ostalem delu fronte in na romunski fronti nobenih važnejših dogodkov.

Na francoskem bojišču hudi boji v Flandriji in v Šampunjji. V Flandriji se je Nemcem posrečilo, poriniti Angleže za nekaj kilometrov nazaj.

Na makedonskem bojišču na črti severno od Bitolja hudi artilerijski boji.

Na turških bojiščih večji boji v Mezopotamiji, kjer se je Angležem pri mestu Ramidie posrečilo doseči nekaj večjih uspehov. Vjetih je baje bilo več tisoč Turkov. Na ostalih turških bojiščih nobenih posebnih dogodkov.

Tedenske novice.

Cenjenim naročnikom, ki so zaostali s plačilom naročnine, smo danes napravili na ovitke križe in ob enem priložili tudi položnice. Prosimo, da takoj plačajo list ne samo za nazaj, ampak tudi za naprej, ker bi ga drugače morali ustaviti. Slov. Gospodar stane za celo leto 6 K., za pol leta 3 K., za četr leta 1 K. 50 v. Za vojake pa stane za celo leto 4 K., za pol leta 2 K., za četr leta 1 K.

Cesarjevo dobro srce. Po poročilu iz Dunaja bo naš cesar te dni izdal povelje, da dobijo vsi tisti vojaki zopet nazaj svojo šaržo, katero so izgubili vsled kakega manjšega prestopka.

Duhovniška vest. Za provizorja pri Sv. Barbari v Slov. goricah je imenovan č. g. Štefan Belšak, provizor v Slivnici pri Mariboru.

Imenovanje. Za profesorja veronauka na c. kr. realki v Mariboru je imenovan c. kr. vojni kurat Ivan Bogovič. Imenovan je bil pred vojsko korni vihar mariborske stolnice in katehet na mariborskih mestnih šolah. Sedaj je vojni kurat pri južnoštajerskih mladostrelecih, ki so se pri zadnji soški ofenzivi posebno odlikovali, ter je dobil kot vojno odlikovanje duhovni zaslužni križec II. razreda na belo-rdečem traku.

Novo cerkveno pravo. Rimska Stolica je priredila novo izdajo cerkvenega prava. Po tem pravu so med drugim določbe, da se lahko vršijo poroke tudi v »prepovedanih časih« t. j. od prve adventne nedelje do božiča in od pepelnice srede do velikonočne nedelje. Škofje lahko dovolijo tudi v tem času, da se pri porokah podeli poročni blagoslov. Prazniki so pa ti-le: vse nedelje, božič, novo leto, sv. trije kralji, Kristusov vnebohod, Telovo, Brezmadežno spočetje, Marijino vnebovzetje, sv. Jožef,

sv. Peter in Pavel, vsi svetniki. Kot prazniki ne veljajo torej: sv. Stefan, velikonočni pondeljek, binkoštni pondeljek, svečnica, Marijino oznanjenje in rojstvo. Posti se tudi malo spremenijo. Mesopostni dnevi so vsi petki. Strogi posti (mesopost in pritrjanje pri hrani) so: pepelnica, petek in sobota v postu, kvaterni dnevi, preddnevi ali bilje pred binkoštimi, Marijinim vnebovzetjem, vsemi svetniki in pred božičem. Samo pritrjanje pri hrani je zapovedano vse druge dni v postu. Veliki četrtek ni več mesopostni dan. Velike sobote popoldan ni več nikak post. Ob nedeljah in praznikih ni nikak post. Mesena zabelja je dovoljena vsak post. Določbe, da se ob nekaterih dnevih niso smeles jesti ribe in drugo meso obenem, ni več.

Vrl narodnjak umrl. Iz Lembaha pri Mariboru se nam piše: Dne 29. septembra je umrl tukaj g. Anton Črnko, občinski svetovalec, ubožničar in namestnik načelnika krajnega šolskega sveta. Bil je vzoren katoličan in narodnjak. Pri vseh volitvah in drugih važnih zadevah je stal trdno na katoliško-slovenski strani. Slava njegovemu spominu! Pogreb se je vršil v pondeljek, dne 1. oktobra dopoldne.

† Učitelj Jos. Zemljica. V Rottenmanu na Gornje Štajerskem je tovariš po nesreči zadel z revolverjem nadporočnika Jos. Zemljica, učitelja v Selnicu ob Dravi in sicer tako nesrečno, da je Zemljica dne 30. sept. v Gradcu pri operaciji umrl. V sredo, dne 3. oktobra so truplo prepeljali v Maribor in ga pokopali na Pobrežju. Rajni je bil sin nadučitelja g. Zemljica pri Devici Mariji na Brezju. Bodil mu lahka domaća zemljica!

Slovenski fantje 87. pešpolka pri 11. ofenzivi. S fronte nam pišejo: V vročih in hudi bitkah smo se nahajali slovenski fantje, ki smo zmirom željno pričakovali »Slov. Gospodarja«, ker smo ga radi prebirali v najhujšem ognju polentarskih topov. Pogosto nas je polentar napadal, ker nas je hotel uničiti ali mi smo se mu krepko in hrabro zoperstavliali in ga z velikimi izgubami pognali v beg. Čitatelje »Slov. Gospodarja« pozdravljajo: Desetnika Persak Jožef, Sv. Križ; Kardinal Ludvik, Krapje; poddesetnika Petovar Jožef, Osterc Matija, Sv. Križ; pešci: Dolamič Peter, Babinci, Hujšjak Franc, Podgradje, Cetl Jožef, Sv. Benedikt v Slov. gor., Spur Ajozij, Mota, Gregorinčič Matija, Desnjak in Grantaš Matija, Veržej.

Kdo kaj ve? Moj sin Franc Molčnik je služil pri 87. pešpolku, 3. poljska kompanija, 4. voj, vojna pošta štv. 304. Bil je poslan na laško fronto, a sedaj pa že od 15. avgusta 1917 nič več ne oisce, dočim je poprej pogostokrat pisal. Prosim njegove tovarše pri temu polku, oziroma kompaniji, če bi kateri kaj vedel o njem, je li je še živ ali mrtev ali vjet, naj poroča proti dobrni nagradi Jakobu in Mariji Droselnik p. d. Žmavc, Karnice stv. 3, pošta Luče, Štajersko.

Zahvala za gostoljubnost slovenskih kmetov. Večkrat se vozim v Maribor in opazujem, da se zlasti ob nedeljah na vseh postajah vsujejo na vlak nepregledne množice mestnih ljudi, boljše in slabše oblečenih, napravnih s polnimi nahrbtniki. Ni se čuditi, če tožijo o slabih časih, ko bi mescani morali pogniti, če kmetov ne bi bilo, — lepo pa ni, da grdo zabavljajo na naše kmete, češ kaško dobro se jim godi in da se imajo vsega v izobilju. Zdaj se vse prilizuje kmetu in marsikateri nadutež, ki prej z našim kmetom slovenski niti govoriti ni hotel, porabi nedeljski počitek za obisk kakega kmeta, ki ga je površno spoznal v uradu. Tam mu po starosti slovenski navadi seveda gostoljubno postrežo z vsem, kar premore hiša, načašejo mu nahrbnik toliko, da ne poči, v zahvalo pa tudi nadutež potem zmerajo zoper kmetsko prebivalstvo. Kmetskih križev in težav seveda ne poznajo in kmeta ne vidijo med tednom, ko se od zore do mraka trudi na polju. Na ta način se vedno bolj veča prepad med mestnim in kmetskim prebivalstvom.

V zadevah oprostitve od črnovojne službe naj volilci svojim poslancem naznajo razun imena tudi rojstno leto, naborno leto, šaržo, klasifikacijo in sedanje mesto onega, ki ga je oprostiti; važno je tudi, da se pojzve, kedaj približno je politična oblast akte poslala na poljedelsko ministrstvo.

Koledar za slovenske vojake za leto 1918. Ta priljubljeni vojaški koledar je zopet izšel. Malo pač je vojakov, ki bi ne bili še imeli dozdaj vojaškega koledarja in na tisoče si ga je naročilo že za leto 1918. Zdaj torej lahko imajo naši vrli vojaki zopet svojega zvestega spremiševalca. V koledarju najdejo naši vojaki mičen spis o cesarju Karolu I. in cesarici Ziti. Čisto nove določbe o

državnih podporah za svoje vpoklicanih, razpravo o pokojnina in vzgojnina vдов in sirot, o pokojnina invalidov itd. Poleg tega se v koledarju najdejo tudi natančni predpisi, kako je treba postopati beguncem, da dobijo begunsko podporo. Ob koncu ima koledar kratek verski poduk za vojake in pa molitvenik, obsegajoč najpotrebejše molitve za krščanskega vojaka. Poleg tega ima koledar 80 strani praznega papirja za pisanje in svinčnik. Vojaki, sezite po novem koledarju in naročite si ga. Domači kupite možem in svinčnik ta potreben koledar in posljite jim ga na bojišče! Vkljub temu, da se je v zadnjem letu skoraj vse podražilo za več kakor 100%, stane Koledar za slovenske vojake s poštnino vred samo K 1.30. Naroča se samo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Gospodarske novice.

Izborna vinska letina. Od vseh strani dobivamo poročila o izborni vinski letini. Vinogradniki pridelajo mnogo več in boljšega vina kot so ga pričakovali. Grozdje je izvanredno sočnato, snažno in zdravo. Mošt ima te dni 20 do 24 stopinj sladkorja. Take izborne kapljice že pol stoletja ni bilo. »Srečnjega« vina, kakor je imenoval urad za ljudsko prehrano mošt, kateri tehta 16 stopinj, danes ni. Edino izabela in šmarnica se še pristeve danes med slabša vina, vse drugo, bodisi še v tako neugodni legi, je vino boljše in najfinje kakovosti. Letnik 1917 bo slovel stoletja in stoletja. Kakor izvemo, se plačuje mošt, ki tehta od 18—20 stopinj, po 3 K 40 do 4 K, kar pa tehta 20 do 24 pa 4, 5 in celo po 6 K liter.

Trgatev. Od Sv. Petra pri Mariboru se nam piše: Krasne dneve so imeli, ki so dosedaj brali in so jako zadovoljni. Vsak je nabral dosti več kakor si je mislil. Vino je jako dobro, zato pozor pri prodaji. Ne dajte se motiti od različnih agentov. Nek gospodski posestnik je prodal mošt od kadi za 4 K 80 v.

Cene za seno in slamo zvišane. Z naredbo urada za prehrano z dne 27. septembra se je cena za seno in otavo zvišala od 17 na 23 K meterski stot, za žitno slamo na 13, za grahorico 11 K, za koruzno, fižolovo, bobovo, lečino, makovo in repično pa na 7 K. Te cene veljajo ne samo od 27. septembra naprej, ampak že od 16. junija 1917 dalje. Deželni urad za krmila mora prodajalcem, ki so že oddali seno ali slamo in so dobili plačano po starci ceni, plačati razliko. Sedevna mora to prodajalec sam zahtevati od omenjenega urada.

Obroči za sode. Graški listi pišejo, da se dobiva žezele za obroče za razno vinsko posodo in sicer za Štajersko pri tvrdki Greinitz v Gradcu in pri tvrdki D. Rakuš v Celju.

Za prevažanje sadja. Štajersko cesarsko namestništvo naznana, da za prevažanje sadja po žezeznici do 50 kg, ako tvori prtljago, ni treba nobenega dovoljenja, pač je treba prevoznega dovoljenja za večje množine sadja.

Najvišje cene za stročnice. Urad za ljudsko prehrano je določil za sledeče vrste stročnic, žita in krmil nove prevzemne cene in sicer za meterski stot: Za koruzno 38 K, proso 40 K, ajdo 40 K, grah 80 K, fižol 80 K, lečo 120 K, bob 60 K, zimsko graščico 100 K, letno graščico 50 K, zadnje žito 35 K in za oluščene koruzne storže 15 K. Te prevzemne cene so veljavne tudi za tiste množine imenovanih vrst stročnic, žita in krmil, katere so bile oddane še predno je stopila v veljavno naredbo.

Zelje in repa zaseženo. Štajersko cesarsko namestništvo, oddelek za gospodarstvo, je zaseglo v spodnještajerskih okrajih Maribor mesto in okolica, Celje mesto in okolica, Ptuj mesto in okolica ter Radgona ves letosnji pridelek svežega zelja in bele repe. Vsled te zasege je določeno, da je vsaka prodaja, oziroma nakup svežega zelja v množini od 300 kilogramov in več, ter prodaja bele repe v množini od 500 kilogramov in več veljavna letedaj, ako je izdal tozadovno dovoljenje Štajerski deželni urad za sadje in zelenjavno v Gradcu, Kaiserfeldgasse štev. 29. Okrajne politične oblasti dotičnih političnih okrajev imajo pravico zahtevati od pridelovalcev svežega zelja in bele repe v omenjenih okrajih, da oddajo svoje odvišne množine svežega zelja in bele repe gori imenovanemu uradu. Za sveže zelje je določena kot najvišja cena 45 K za 100 kilogramov in sicer od 1. okto-

bra naprej za zdravo in nepokvarjeno blago, postavljeno na bližnjo železniško postajo, pri čemur se plača za dovoz svežega zelja do bližnje železniške postaje, ki je od pridelovalca oddaljena 5 do 10 kilometrov, doklada 2 K za vsaki meterki stot in za dovoz na postajo, oddaljeno od kraja pridelovalca več kakor 10 kilometrov, pa doklada za voznino 3 K za vsaki meterski stot. Okrajne politične oblasti ne bodo zahtevale, da bi se morale oddati tudi tiste odvišne množine svežega zelja in bele repe, ki so bile pridelane na domačih vrtih. Za vse politične okraje štajerske dežele se določa, da je treba za prevažanje svežega zelja vsake množine tozadavnega dovoljenja od urada za sadje in zelenjavo v Gradcu, Kaiserfeldgasse 29.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v pretekli dobi popraševanje po tujem hmelju skrajno malenkostno in cene za tuj hmelj so bile samo na papirju.

Cene za les. Zveze avstrijskih lesnih vetrinovcev na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: hlod (jelov, smrekov, borov les) 55—65 K; hlod (hrastov in bukov, sploh trdi les) 110—112 K; debele deske (platnice, podnice, hrastov ali bukov les) do 248 K; oglat ali otesan žagan les (smreka, jelka, bor) 78—98 K; bukov ali hrastov otesan les 235—265 K. Na Češkem in Moravskem so lesne cene povprečno za 25% višje, in Galiciji nekoliko nižje. Za Štajersko veljajo sledeče lesne cene: hlod mehki neotesani 43—55 K, trdi 65 do 100 K, mehke deske 90—122 K, oglati ali otesani mehki hlod 80—132 K, trde deske 128 do 240 K. Ker je blaga prav malo, cene sicer polagoma, toda stalno naraščajo. Popraševanje po mehkih deskah, zlasti po deskah, ki se jih rabi za zaboje, je zelo živahno. Primanjkuje hraščevga lesa za doge in za prage (švelarje).

Ravnalne cene za drva. Urad za določevanje ravnalnih cen za drva s sedežem v Mariboru je določil sledeče cene za drva, katerih se je držati pri prodaji oz. pri nakupovanju drv: Za drva najboljše kakovosti ali prve vrste, popolnoma zdrava, v polenih, široka več kakor 10 cm, bukev, ali sploh trdi les, breza, bor, smreka in jelka za kubični meter postavljena na dom kupovalca ali na železniško postajo 30 K, za drva drugovrstne kakovosti, t. j. za drva v polenih manjvredne kakovosti gori označenih vrst lesa, toda zdrav les za kurjavo, kot jelševa drva v polenih, trd ali mehek les v hlodih, toda kakovosti prve vrste za kubični meter 25 K. Za drva kakovosti tretje vrste in sicer za manj zdrava drva v polenih kot topolov les, les divjega kostanja ali vrbe za kubični meter 20 K. Za grmičevje, korenine, šture, veje in drače pa ne velja ravnalna cena, ki je določena za drva kakovosti tretje vrste, ampak primerne nižje cene. Kdor bi se ne ravnal po teh določilih, bi se ga vsled draženja cen sodniško zaslevalo.

Domače davkaprsto žganje. Kdor ima letos kaj pripravljenega blaga za davkaprsto kuhanje domačega žganja iz sadja ali sadnih odpadkov, naj najpozneje do 15. oktobra vloži prošnjo pri finančni straži.

Razne novice.

Obleko iz papirja. Ni ne bombaža, ne volne in zato se začeli izdelovati »sukno« iz papirja. Papirju je primešano nekaj niti, dobljenih iz stareh oblek in montur, a glavna stvar je vendar papir. Svilene vojaške čepice so že skoro vse iz papirja in vojni vjetniki dobivajo tudi samo papirnate obleke. Tudi delavci v Skodovih tovarnah v Plznu imajo obleke iz papirja. Povpraševanje po papirnatem »suknu« je tako veliko, da mu že ni mogoče ugoditi. Meter papirnatega blaga velja 6 do 8 K. Samo ena težava je: mokrota je tej obleki jako nevarna.

Urarji postanejo za 100 odstotkov dražji. Zvezza urarjev na Dunaju je sklenila, da zopet zviša cene za popravila vsakovrstnih ur za celih 100 odstotkov. Že v lanskem letu je zvišala tozadvene cene za 25 odstotkov.

Vihar uničil 3000 dreves. Pretekli ponedeljek je razsajal v Pohjanicah v okolici mesta Lodza v Rusko Poljskem tako hud vihar, da je v eni uri bilo izkoreninjenih in prelomljenih čez 3000 močnih dreves. Vihar je odnesel tudi več poslopij ter tamošnjo katoliško župnijsko cerkev. Več oseb je bilo usmrčenih ali težko poškodovanih.

Majnovejša poročila

Graf Cernin o mirovnih načrtih.

Nas zunanji minister graf Černin se je dne 2. oktobra udeležil obeta pri ogrskem ministrskem preesedniku dr. Wekerlu. Ob tej priliki je graf Černin imel daljši govor o mirovnih ciljih in načrtih. Nas vojni položaj je sijajen. Vse se povprašuje, zakaj še ne pride do miru. Podal sem že svoj čas izjavo, da nočemo nobenih nasilnosti in da smo pripravljeni takoj stopiti v mirovna pogajanja, kakor hitro se bodo sovražniki izjavili za sporazumni mir. Naša država je pripravljena pričeti z razroženjem, oziroma omemiti svoje oboroževanje, če bi isto storile istočasno tudi vse druge države in bi sporna vprašanja reševalo mednarodno razsodišče. Stojimo tudi na stališču, da je razroženje in odpoved pridobitve ozemlja mogoča le tedaj, ako se nam da jamstvo, da je vsaka maščevalna vojska v bodoče izključena. Preprečiti se mora tudi gospodarska vojska, katero nam po vojski napovedujejo Angleži in njihovi zavezniki.

Majnovejša avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 3. okt.

Italijansko bojišče.

Na ozemlju gore Sv. Gabrijela so vsplameli novi infanterijski boji. Močne sovražne sile so se navalile na naše postojanke. Pridobitev enega ozkega kosa jarka je bil edini italijanski vspeh izgubopolnih sovražnih napadov.

Vzhodno in albansko bojišče.

Nobenih pomembnih dogodkov.

Veliki nemiri v Italiji.

List »Messagero« poroča, da so v mnogih južnoitalijanskih mestih izbruhnili resni nemiri. Da se nemiri potlačijo, je vojno poveljstvo dalo na razpolago vojaštvo. Nad mnogo mest in krajev je proglašeno obsedno stanje.

Novi besni boji za goro Sv. Gabrijela.

Iz vojno-časnikarskega slana se dne 30. sept. poroča: Na soški fronti je bila gora Sv. Gabrijela od ranega jutra pod hudim ognjem sovražne artilerije in minometnih oddelkov. Popoldne pričeti napad je dosegel vzhodno Podlake mal krajevni uspeh, ki je bil sovražniku s protinapadom naših čet zopet iztrgan. Prostor južno banjske planote in odseka na Gabrijelu je bil trajno pod ognjem in pozorske trajnih ljutih bojev. Vsi italijanski naporji so se zlomili v našem ognju.

760.000 strelov v enim dnevnu.

Vojaški izvedenec piše v berolinskem listu »Germania«: V 11. soški ofenzivi se je bojevalo 210.000 mož, 20.000 mož je pa bilo vjetih. Na 60 kilometrov dolgi fronti je bilo v razdalju 12 metrov razvrščenih 5000 topov. V enem samem dnevu je italijanska artilerija oddala 760.000 strelov na naše postojanke.

Častnik usmrtil dragonca.

V seji avstrijskega državnega zbora dne 3. oktobra so češki poslanci interpelirali domobranskega ministra, ali mu je znano, da je dne 1. oktobra na dunajskem vzhodnem kolodvoru nek nadporočnik usmrtil dragonca Mauriča. Dragonec, ki je bil dodeljen oddelku strojnih pušk, se je hotel pred odhodom posloviti od svojih znancev. Nadporočnik je to videl in je dal v prepisu dragoncu več zašnic. Ko se je dragonec branil, ga je nadporočnik zabodel z bajonetom. Dragonec se je mrtev zgrudil. Domobranci minister podmaršal Čap je obljudil, da bo dal zadevo natančno preiskati.

Dopisi

Maribor. Z našim mestnim vodovodom so veliki križi in težave. Po cele ure ni dobiti kapljice vode, kar bi bilo zlasti v slučaju izbruhha požara zelo nevarno. Pritožbe, da se z našim kmetskim prebivalstvom, ki prinaša na tukajšnji trg sadje in druga živila, zelo odurno ravna, nočijo potihniti.— V raznih tukajšnjih tobakarnah je že tudi začelo primanjkovati vžigalice. Kmetskemu ljudstvu pa dosledno vsljujejo vžigalice, katere je začila Südmarka.

Sv. Peter pri Mariboru. Pozdrave iz laške fronte pošiljajo vč. g. župniku, oziroma vsem srodnikom in župljanim: korporal Franc Gerlic iz Hreme, Franc Brlič iz Nebove, Fr. Brlič iz Malečnika, Anton Bregant iz Nebove, Bračko Janez iz Hrence, Josip Duh iz Celestine, Janez Krejač iz Hrence, Andrej Pezdicek iz Malečnika in Jožef Repnik iz Pernice. Mi vracamo našim junakom vroče pozdrave in želimo varstva Matere gorske in kmalo srečno svidenje!

St. Ilj v Slov. gor. Vabimo na mladinski sestanek v nedeljo, dne 14. oktobra, v Slov. Domu popoldne po večernicah. pride g. profesor dr. Kovačič. Pridite v obilnem številu od blizu in daleč!

Sv. Peter pri Radgoni. Umrl je kmet na Ščavnici Jožef Škrabar v 76. letu svoje starosti, bolhal je 6 mesecev na raku v grlu ter potrežljivo prenašal svoje boleznine. Bil je vdovec čez 31 let. Gospodaril je s svojimi otroci in tudi zelo rad prebiral »Slov. Gospodarja«, ki je zahajal čez 17 let v njegovo hišo. Naj blagi oče v miru počiva, ostale pa naj tolaži ljubi Bog!

Ormož. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bila obsojena Alojzija Majerič, ki je v trgovini svojega očeta zahtevala za stare predelane škornje 120 K, na denarno globo 200. Navjalce cen pri obutelji bi morali začeti preganjati pred enim dobrim letom, ko so se začele višati cene. Sedaj, ko so že vse zaloge z velikimi dobički razprodane, so take obodsbe brez učinka.

Konjice. V naših goricah je trgatev v polnem teku. Blago je izvrstne kakovosti. Za vinski most in sadjevec nam primanjkuje sodov oziroma nimmamo oseb, ki znajo popravljati vinsko posodo. Krme in tudi drugih jesenskih poljskih pridelkov bo zelo malo.

Konjice. »Bralno društvo« v Konjicah vabi v nedeljo 14. oktobra po večernicah na mladeniški shod v društvenih prostorih, katerega se naj udeležijo v kolikor mogoče obilnem številu mladeniči konjiški. Današnji čas zahteva od vsakega celega človeka, zato je izobrazba velikega pomena za vsakega. Zdaj se začenja jesenski in zimski čas, čas društvenega dela. Mladieniči konjiški, pridite!

Sladkagora pri Šmarju. Nemila smrt nam je pokosila vzornega in priljubljenega moža Antona Golob. Daleč naokoli je bil znan zaradi svojega zvestega čevljarskega dela. Zelo težko ga bomo pogrešali. Hugo je bil bolan par tednov, toda ni se bal umreti. Ohranimo ga v dobrem spominu. Naj počiva v miru! — Smrt nam pa ne pobira samo može, ampak je v četrtek 27. septembra odtrgala cvetko iz ugledne hiše g. župana Buserja, hčerko Justino. Ni se brigala za svet, marveč je živila zase in se pripravljala za boljše življenje. Hirala je že precej časa. Glinjivo je bilo, kako so jo belo oblečena dekleta spremala z Marijino zastavo na zadnji poti. Draga Justina, počivaj v miru!

Braslovče. Krme in drugih jesenskih pridelkov bomo letos pridelali zelo malo, hmelj pa nima nobene cene. Stanje savinjskega kmeta je le-tos uprav obupno.

Marija Nazarje. Dne 2. oktobra je umrl tukajšnji veleposestnik Anton Turnšek. Pogreb rajnega vzor-moža se je vrnil v četrtek predpoldne. Velenuglednemu možu in kremenitemu značaju svetaila večna luč!

Luče. Dne 26. septembra 1917 je nena-doma pri delu zadela kap Franca Osojnika p. d. Čligoja, posestnika na Stremškem vrhu. Bog naj nas varuje nagle in neprevidne smrti!

Dobova. Dne 23. sept. je umrl v Gaberju ugleden mož, posestnik Ivan Kežman v 62. letu svoje starosti, zapustivši žalujočo ženo in sedem otrok — dva sinova sta v bojni črti, eden v bolnici v Zagrebu. Ganljivo nagrobnico je govoril g. dr. Medved pokojnemu, ljubljenemu svaku v slovo, sorodnikom in prijateljem pa v veliko tolažbo. V miru počivaj dober mož, skrben oče!

Listnica uredništva.

Št. Peter niže Maribora: Hvala! Prosim opozrite nas. Vam bomo hvaležni. — Luč: Take reči priobčimo brezplačno. — Ig. Tranjkovič in tovariši: Hvala za pozdrave! — G. A. P. Vrantsko: Ček smo Vam poslali. Radi dopisa bi imeli tožbo. Ako že vedo poslanci za zadevo, je itak vse v dobrem teknu.

Loterijske številke:

Gradec, dne 26. septembra 1917. 74 49 29 40 88
inc., dne 29. septembra 1917. 41 14 62 5 84

MALA NAZNANILA.

Ena beseda stane 5 vinarjev, petitrsta 18 vin. Mrtvaka oznanila in zakvale vsaka petitrsta 24 v. Izjave in Poslano 96 vinarjev. Za vekratno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov teret opoldne.

Močan učenec se sprejme v mizanski delavnicici Maribor, Reisnerstrasse 18. 822

Preklic. Jaz podpisana preklicem javno, da to ni res, kar sem govorila o Cilki Stmšek, posestnikički hčeri na Bregu pri Konjicah, in se ji zahvalim, da je odstopila od tožbe. — Ana Vauput, Konjice. 825

Repo in zelje kupuje M. Berdaj, Maribor. 830

Posestvo je mogoče z ladjim gosdom kući Matija Obrač, Maribor, Fischergrasse 9. 833

Kleparski učenec
se takoj sprejme. Dobi hrane in stanovanje pri Anton Preiner, Gradec, Schörgelg. 12. (Kien. 33)

Svojo dobro idočo gestilino, žganjatoč, tabak-trafiko i. t. d. dam zavoljo bolezni v zasebju. Gestilina je 5 minut od farze sertke, 15 minut od koledvora, potrebitna bo nekaj kavcevje, staklenice, okrožnik, vilice, nežje in vse drugo izman sam in tam to po dogovoru zravnem, vse drugo ustmeno. Za najemnico bi sodil zenska, katera bi imela vsaj dve delavci moči, hčerke ali morebiti moč, kakšnega invalida ali vdova, ne še prestara, mogoče iz vinskega kraja, da bi se prav dobro vino dočilo. V gestilini je tudi električna luč. Prosim, da se dotični oseba pismeno oglaši pri upravnitvi Slov. Gospodarja pol. "Gestilna" št. 828.

Mlad kmetiški sin, ki je dovršil kmetijsko šolo, želi kupiti majhno posestvo. Gre tudi kot upravitelj posestva h kaktlini vdovi. Poslube na M. Zrabe, poštneležeče Račje pri Mariboru. 837

Kolo s dobro obrazljjenimi gumijevimi obroči se proda. Izva se pri občinskem uradu v Oglejci pri Varbergu. 838

Mlado, pridno in varčno dekle želi priti za oskrbnike gospodarje. Ima malec očirka. Pisanje poslube na: Maribor, Allerkeligen-gasse 14, pritlicje, vrata 5. 827

Temnobarvna oblačka na starejšega gospoda se proda. Maribor, Quer-gasse št. 2. 836

Na prodaj zoča s štirimi stoli rdeče preoblečeni, postelje, železne za otroke in vosički, starčevji, zaknje (dolige), črn povrnik za ženske. "Ariston-werkel" (godba), z 12 pleščami. Gospa Antonija Goršek, Krčevina št. 198, pri Mariboru. 826

Tisti, ki mi pošlje 5 kg hrušek, maslenik, alli izvrstnih breskev-de-nacer, debi 10 K nagrade. Anton Urek, Loka 838, Trbovlje I. 832

Konjak

destilliran iz vina lastnega pridelka. Pri celabilosti od starosti in zelodnih težkočah je iz vina destiliran star konjak že stoljetje in nano preizkušeno okreplilo. 12 let starega v 4 pollitrih staklenicah pošljem franko za 60 K, največjega 5 letnega, čudovito bolečina tolazeče vdrugavalno sredstvo zoper trganje v udih, 4 pollitrike staklenice 48 K. Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling in rdeči burgundski per liter K 4.60.

Benedikt Hertl, teoprestnik, grad Golici pri Konjicah, Štajersko.

Pozori! Majhna preta za sadje je po prodi. Ravne tam se tudi ne dejame močna perica za vsak dan. Prvič po dogovorni. Perilnica Viktriaghofova ul. 30, Maribor. 843

Armadine ure zapestnice

natančno regulirane in repasirane.

Nikel ali jeklo K 25—, 30—, 35—; z. radom svetlobno ploščo K 30—, 35—40—; ure z vlačno zapestico K 50—, 60—; 14 kar. zlate ure z vlačno zapestico K 150—, 160—. 3letno pismeno jamstvo. Pošilja se po poštnej. Zamenjava dovoljena, ali pa denar nazaj.

Prva tovarna ur
Ivan Konrad,
c. in kr. dvorni dobavitev
v MOSTU št. 1461 (Brux),
Češko.
Glavni cenik zastavljen in poštino prost.

Cedno dekle iz poštene hiše in z dobrim šolskim odpisnim spridalom se sprejme kot učenka v trgovino s papirjem in pismom blagom I. Weixl, Maribor, Gospodarska ulica 22. — Stanovanje in hrana proti živilom. 841

Olijak se sprejme na stanovanje in hrano. Grajska ul. 86. I. nadst. Maribor. 842

PREMOG

za kevače (Ostrauer-Schmidede kehle, se dobi v tovarniški zalogi Ivan Andraschitz, trgovina z želenjem, v Mariboru, Kerolka ul. št. 25. 844

Mečan mizarski učenec se takoj sprejme pri popolni oskrbi in dobrem postopanju pri Ivanu Fikler, mizarskem mojstru, Maribor, Reiserstr. 26. 815

Proda se več znamenj v okolici Sv. Lenarta v Slov. goricah. Posredovalci izključeni. Vprašati pod "Nakup" poštno-ležecje Sv. Lenart v Slov. goricah. 812

Pozor!

Pokrađena je močka obleka, zlatna, in nekaj perila. Prosim, če kdo prinese, vkradeno blago za prodati ali menjati za živila, da se takoj naznani oroznički tržiški trg, all Hrastnik. Josip Krenik, Rimske Toplice. 809

Med (strd) in voski kupi vsako možno po najboljih cenah cene način na poslbe Pavel Šega, Gradec, Grazbachgasse 80. 801

Išče se v najem

v ali bližu Maribora do dve žel. postaji malo hiša z 2 sobami, kuhinjo, s pritličjem (gospodarsko poslopje) s sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo ozir, tudi kaj polja. Pri hiši mora biti voda. Ponudbe na upravnitvo lista pod "Mala hiša". 805

Plemenetska kobilka, "fuksa", za lakino in težko vožnjo, kakor tudi garnitura, dobrohranjeno blazinstvo pošljivo se proda. Anz. Brudermann, St. Peter pri Mariboru. 814

Hlapca sprejme vinarska šola v Burgwaldu pri Mariboru. Mesečna plača 24 K. 781

Malo posestvo na prodaj. Hiša v dobrem stanju, klet, govejni hlev, svinjski hlevi, okoli 8 oralov obdelane zemlje, njive, travnik, vrt, vinograd, sadosnosc, hosta, drva in strelja za domačo rabo, proda se vsled bolezni. Cena 10.000 K. Vpraša se pri g. županu v Stavovskem pošta in želez. postaja Poljčane. 783

Službena ponudba. Sprejemem mesto knjigovodje, blagajnika, oskrbnika ali nakupovalca; položim lahko varčino ali vstopim kot drug k podjetju; dopolnil sem 50 leto; sem vojaščine prost. Dopisi na upravnitvo Slov. Gospodarja pod "Pennubla št. 771".

Majer in vlinčar se sprejmeta pod debriimi pogoji. Dobra plača in mnogo zaslje. Zeli se več delavskih moči. Richard Ogriseg, Sturmberg pri Mariboru, p. Pesnica. 775

Novo vino ali moč kupuje po najvišji ceni liter po 3 krone za gospoda Küsterja Karl Verlič, Grušova, Sv. Marjeta ob Pesnici. 784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

784

Cepljeno trsje!

Cepljeno trsje, dveletno zelo močno 100 komadov 50 K, enoletno 100 komadov 45 K, šmarnice necepljene 100 komadov 30 K, prodaja

Anton Slodnjak

trtnar

828

posta: JURŠINCI pri PTUJU, ŠTAJERSKO,

Koze-mlekárice,

dobrodojne razpošilja društvo za
rejo koz, PRAGA 1 H. B.,
Postfach 121.

824

Lovski pes

istrske pesme, belorujav se je izgubil ali je pa bil odpeljan. Kdor o tem kaj ve, naj poroča proti debri nagradi občinskemu uradu v Rušah.

821

Na prodaj

enonadstropna hiša s trgovino, v sredini Trbovlj tik zraven premogokopa, 20 arov zemlje, vodovod v hiši, se po ugodni ceni proda. Več se izve v Loki št. 19. pošta: Trbovlje.

821

Med. Dr. FRANK

Ord. 9—10 h — 2—4 h.

829

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po $4\frac{1}{4}\%$, preti trimesečni odpovedi po $4\frac{1}{2}\%$. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot getov denar, da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vkljužbo proti popularni varnosti po $5\frac{1}{4}\%$, na vkljužbo sploh po $5\frac{1}{2}\%$, na vkljužbo in poročilo po $5\frac{1}{4}\%$, in na posebni kredit po 6% . Nadalje izposajuje na zastave vrednostnih papirjev. Dolgo pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi getovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 krov. Prečko za vkljužbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le kolike.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptiju

registrovana zadruža z neomejeno zavezo.

Uradne ure

zvečer sredo, vsak petek in vsak sejnski dan od 8. do 11. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vključuje in izplačuje se redne samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dep.

Uradni prostori

nahajajo v minoritskem samostanu v Ptaju.

Hranilne vloge

obrestajo po $4\frac{1}{4}\%$, od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevadignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripeljejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejamajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, na da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne poštnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vkljužbo po $5\frac{1}{4}\%$, na vkljužbo in poročilo po $5\frac{1}{2}\%$, na menice po 6% .

Letin in tečedi račun po pogodbeni pravilnosti.

Prezamejajo se delovi pri drugih zavodih in posojilnicah na sednje za vkljužbo in izvzemši praznike. Posojilnica brezplačno, stranka plača samo poštnico.